

*VZGOJNI NAČRT
OSNOVNE ŠOLE
PREŽIHOVEGA
VORANCA
JESENICE*

2024/25

KAZALO

1. UVOD	2
1.1. Zakonodajna izhodišča	2
1.2. Pomen vzgojnega načrta in vizija šole	2
2. VREDNOTE IN NAČELA NA KATERIH TEMELJI VZGOJNI NAČRT.....	3
2.1 Družbeno sprejete vrednote	3
2.2. Načela, po katerih bomo vzgojno delovali:	3
3. VZGOJNE DEJAVNOSTI IN VZGOJNI UKREPI.....	4
3. 1. VZGOJNE DEJAVNOSTI	4
3. 1. 1. Proaktivne in preventivne dejavnosti.....	4
3. 1. 2. Pogovor	4
3. 1. 3. Svetovanje in usmerjanje	5
3. 2. VZGOJNI UKREPI	5
3.2.1. Vrste vzgojnih ukrepov.....	5
3. 2. 1. 1. Interni vzgojni ukrepi.....	5
3. 2. 1. 2. Vzgojni opomin.....	7
3. 2. 2. Restitucija	7
3. 2. 3. Mediacija	7
3. 3. POHVALE, PRIZNANJA, NAGRADE	8
4. OBLIKE SODELOVANJA S STARŠI	9
4.1. Individualne oblike dela s starši so:	9
4.2. Skupinske oblike dela s starši so:.....	9
4.3. Svet staršev	9
5. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE VZGOJNEGA NAČRTA.....	9

1. UVOD

Vzgojni načrt šole je dokument, s katerim šola določi načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot v osnovni šoli ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja (2. člen ZOsn).

Pri pripravi vzgojnega načrta sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši. Vzgojni načrt sprejme svet šole na predlog ravnatelja po postopku, kot je določen za letni delovni načrt (60.d člen zakona).

Vzgojni načrt se lahko dopolnjuje ali spreminja. Letne evalvacije vzgojnega dela šole so podlaga njegovega dograjevanja in spreminjanja.

O uresničevanju vzgojnega načrta ravnatelj najmanj enkrat letno poroča svetu staršev in svetu šole (4. odstavek 60.d člena zakona).

1.1. Zakonodajna izhodišča

- Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06, 102/2007, 107/10, 87/11, 40/12-ZUJF, 63/13; 2. člen – cilji izobraževanja, 60.d člen in 60. f člen – vzgojni opomini)
- Priporočila o načinu oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta
- osnovne šole (MŠŠ; avgust 2008)
- Konvencija o otrokovih pravicah (OZN, sprejela Generalna skupščina, 1989)
- Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v RS (izdalo MŠŠ, 1995)
- Izhodišča kurikularne prenove (pripravil NKS, 1997)
- ZOFVI (16/07, 36/08, 58/09, 64/09, 65/09, 20/11, 40/12-ZUJF, 57/2012-ZPCP-2D, 2. člen – cilji vzgoje in izobraževanja)

1.2. Pomen vzgojnega načrta in vizija šole

Vzgojni načrt šole je dogovor o enotnem vzgojnem delovanju vseh udeležencev v procesu vzgoje in izobraževanja. Zagotavlja avtonomno oblikovanje pravil, ki zagotavljajo varno in spodbudno okolje za vse udeležence.

Vizija naše šole je, da je in bo usmerjena v doseganje temeljnih vrednot sodobne šole: skrbeti za posameznika in njegov razvoj, skrbeti za enake možnosti izobraževanja in doseganje znanja, gojiti spoštovanje, strpnost in zaupanje med udeleženci vzgojno-izobraževalnega procesa in biti odprti v širši regijski in mednarodni prostor.

2. VREDNOTE IN NAČELA NA KATERIH TEMELJI VZGOJNI NAČRT

2.1 Družbeno sprejete vrednote

Družbeno sprejete vrednote so zapisane v Ustavi republike Slovenije, Zakonu o osnovni šoli in v mednarodnih dokumentih. Temeljijo na splošno priznanih civilizacijskih usmeritvah, kot so:

- spoštovanje človekovih in otrokovih pravic,
- demokracija in pravna država,
- pravičnost, solidarnost, sočutje
- strpnost, osebna svoboda, dostojanstvo in varnost,
- svoboda gibanja, govora in izražanja misli,
- verska svoboda, svoboda drugih prepričanj,
- svoboda izražanja narodne pripadnosti in uporaba svojega jezika in pisave,
- domoljubje in narodna zavest,
- medkulturni dialog v lokalnem, evropskem in širšem okolju,
- spoštovanje in varovanje družbenega ter naravnega okolja,
- odgovoren odnos do lastne, tuje in skupne lastnine.

2.2. Načela, po katerih bomo vzgojno delovali:

- načelo vzajemnega spoštovanja,
- načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev,
- načelo proaktivnega oziroma preventivnega delovanja,
- načelo sodelovanja s starši in usklajenosti pristopa šole in staršev,
- načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil,
- načelo spodbujanja samonadzora in samodiscipline,
- načelo strokovne avtonomije,
- načelo osebnega zgleda zaposlenih na šoli.

3. VZGOJNE DEJAVNOSTI IN VZGOJNI UKREPI

Šola načrtuje in izvaja vzgojne dejavnosti na ravni šole, na ravni posameznih razredov in oddelkov in ko je potrebno, tudi na ravni posameznih učencev.

3. 1. VZGOJNE DEJAVNOSTI

3. 1. 1. Proaktivne in preventivne dejavnosti

Šola je avtonomna pri načrtovanju in izvajanju proaktivnih in preventivnih vzgojnih dejavnosti, s katerimi želi oblikovati okolje, v katerem bodo učenci zadovoljevali temeljne telesne, duševne, čustvene in socialne potrebe ter razvijali samostojnost in odgovornost. Dejavnosti šola izvaja v okviru ur rednega pouka, v okviru ur oddelčne skupnosti, kot dneve dejavnosti ali kot projektno delo.

Proaktivne in preventivne dejavnosti obsegajo:

- razvijanje ugodne socialne klime, občutka varnosti, zaupanja in sprejetost
- skupno oblikovanje oddelčnih in šolskih dogovorov o temeljnih vrednotah šolskega življenja in načinih ravnanja
- sistematično razvijanje socialnih veščin in čustvene inteligentnosti
- poudarjanje in nagrajevanje zglednega vedenja učencev
- izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost
- izvajanje dežurstva zaposlenih in učencev po razporedu
- odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov

3. 1. 2. Pogovor

Osnova vzgojnega delovanja je pogovor med strokovnim delavcem in učencem. V pogovor se po potrebi vključi starše in vodstvo šole.

3. 1. 3. Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje in usmerjanje vključuje naslednja področja:

- reševanje problemov povezanih z otrokovim razvojem
- oblikovanje lastnih ciljev in načinov uresničevanja
- učinkovitejša organizacija šolskega in domačega dela
- vrednotenje lastnega vedenja in odnosa do drugih
- prevzemanje odgovornosti za svoje ravnanje
- konstruktivno reševanje problemov
- razreševanje stisk povezanih z odraščanjem, učnim uspehom ter težavami v medsebojnih odnosih z vrstniki in odraslimi

Svetujejo in usmerjajo strokovni delavci šole. V kolikor otrok potrebuje daljše spremljanje, usmerjanje in svetovanje v okviru šole, se otroka s soglasjem staršev vključi v obravnavo v svetovalni službi in/ali se ga vključi v individualno in skupinsko pomoč. Če se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih obravnava v šoli ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlagamo obravnavo v zunanjih institucijah.

3. 2. VZGOJNI UKREPI

3.2.1. Vrste vzgojnih ukrepov

Ločimo interne vzgojne ukrepe in vzgojne opomine. Interne ukrepe določa šola sama, vzgojni opomini so opredeljeni v Zakonu o osnovni šoli.

3. 2. 1. 1. Interni vzgojni ukrepi

Ločimo ustne interne ukrepe, pisne interne ukrepe in koristno delo v šoli.

V primeru kršenja Pravil šolskega reda pedagoški delavec napiše uradni zaznamek ali komentar v eAsistentu. Uradni zaznamek in komentar v eAsistentu nista vzgojna ukrepa, pač pa služita kot način za izmenjavo informacij (učitelj – razrednik – starši).

RAZREDNIK ALI DRUG STROKOVNI DELAVEC ŠOLE (o njih obvesti razrednika) lahko uporabi ustne interne vzgojne ukrepe:

- razgovor učenca z učiteljem, razrednikom, drugim strokovnim delavcem šole
- razgovor učenca z vodstvom šole
- učenec se delavcu šole opraviči

Med ukrepe sodi tudi:

- odvzem testa (pisnega preizkusa znanja)
- podaljšano dežurstvo za neopravljeno delo za teden dni

RAZREDNIK se lahko odloči za oziroma predlaga naslednje pisne interne vzgojne ukrepe:

- **OPOZORILO RAZREDNIKA**
Razrednik opravi pogovor z učencem in v njegovem profilu v eA v zavihku Vzgojni ukrepi ustrezno označi in izpolni vse potrebno. (Opozorilo se natisne iz eA v rubriki Vzgojni ukrepi in izroči/pošlje staršem.)
- **OPOZORILO ODDELČNEGA UČITELJSKEGA ZBORA** (za učence 2. in 3. triade) oz. **OPOZORILO STROKOVNEGA AKTIVA** (za učence 1. triade)
Razrednik skupaj z oddelčnim učiteljskim zborom oziroma s strokovnim aktivom sprejme vzgojni ukrep. Po sprejetju le-tega pokliče učenca in starše na pogovor in jim izroči opozorilo. (Opozorilo se natisne iz eA v rubriki Vzgojni ukrepi in izroči/pošlje staršem.)
- **OPOZORILO RAVNATELJA**
Razrednik pisno obvesti ravnatelja in predlaga vzgojni ukrep. Hkrati lahko predlaga premestitev učenca v drug oddenek. Ob izreku ukrepa ravnatelj pokliče starše in učenca na pogovor ter jim ga izroči. (Opozorilo se natisne iz eA v rubriki Vzgojni ukrepi in izroči/pošlje staršem.)
Starše obvesti, da bo razrednik v primeru nadaljevanja kršitev delal v skladu z Zakonom o osnovni šoli.

Razrednik se lahko odloči za obliko koristnega dela v šoli (alternativni ukrep) in o tem obvesti starše. Primeri koristnega dela v šoli so:

- po pouku ureja šolsko okolico,
- nudi pomoč vrstniku pri učenju,
- pomaga delavcu šole,
- pomaga pri skrbi za urejenost šole,
- pomaga dežurnim pri malici,
- prebere knjigo na določeno temo (npr. vrstniško nasilje, težave v odraščanju, odvisnost ...) in napiše kratko vsebino ali svoje mnenje o knjigi,
- izdelava seminarsko nalogo ali plakat na določeno temo (nasilje, odvisnost ...),
- napiše refleksijo o tem, kako njegovo neprimerno vedenje vpliva na druge učence in učitelje,
- opravi drugo koristno delo, ki ga določi učitelj.

Če učitelj ali drugi strokovni delavec šole utemeljeno sumi, da ima učenec v torbi ali v garderobni omarici prepovedan oz. nevaren predmet in/ali substanco, ravnamo po postopku o pregledu osebnih predmetov učenca, ki je določen v prilogi tega pravilnika.

3. 2. 1. 2. Vzgojni opomin

V primeru, ko vzgojne dejavnosti in interni vzgojni ukrepi znotraj šole pri učencu niso dosegli namena, lahko učiteljski zbor v skladu s 60.f členom Zakona o osnovni šoli izreče **vzgojni opomin** ministrstva.

Učencu se lahko izreče vzgojni opomin v posameznem šolskem letu največ trikrat. Za učenca, ki mu je bil izrečen vzgojni opomin, šola pripravi **individualizirani vzgojni načrt**. Šola lahko, v skladu s 54. členom Zakona o osnovni šoli, pri učencu po izrečenem tretjem vzgojnem opominu začne postopek prešolanja.

3. 2. 2. Restitucija

Restitucija je oblika vzgojnega ukrepanja, ki v nasprotju s kaznovanjem poudarja pozitivno reševanje problemov. Učencu, ki je s svojim ravnanjem povzročil kakršnokoli škodo, omogoča, da to popravi. Učenec se v postopku restitucije sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za način poravnave.

Temeljna načela restitucije:

- poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo
- zahteva odločitve in napor ter razmišljanje povzročitelja
- oškodovanec sprejme obliko poravnave kot primerno nadomestilo povzročene škode
- spodbuja pozitivno vedenje

Strokovni delavci spodbujajo, usmerjajo in spremljajo proces restitucije.

3. 2. 3. Mediacija

Mediacija je proces, v katerem udeleženca s pomočjo mediatorja s pogovorom izpostavita sporna vprašanja. Skupaj oblikujeta dogovor, s katerim se strinjata oba udeleženca.

Načela mediacije:

- prostovljnost
- zaupnost
- nepristranskost mediatorja
- sooblikovanje postopka

3. 3. POHVALE, PRIZNANJA, NAGRADE

Pohvale, priznanja in nagrade učencem ali skupinam učencev predlagajo: oddelčne skupnosti in skupnost učencev šole, razrednik, drugi strokovni delavci šole, mentorji dejavnosti, ravnatelj, starši.

Pisne pohvale, priznanja in nagrade se podelijo ob koncu šolskega leta.

Pohvale so lahko ustne ali pisne. Ustne pohvale izrečejo delavci šole učencem po lastni presoji. Pisne pohvale podeljujejo razredniki, mentorji dejavnosti in ravnatelj šole.

Pisne pohvale se podeljujejo za:

- prizadevnost pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih šole,
- aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti ter prireditvah, pomembnih za delo šole,
- doseganje vidnih rezultatov na šolskih tekmovanjih, prireditvah in srečanjih učencev na različnih področjih znanja in delovanja,
- negovanje dobrih medsebojnih odnosov, nudenje pomoči vrstnikom.

Pisne pohvale se lahko podelijo tudi skupini učencev. Skupinske pisne pohvale podeljuje ravnatelj šole.

Priznanja podeljuje učencem ravnatelj šole, in sicer za delo oziroma dosežek, ki je pomemben za celotno šolo in/ali znatno prispeva k ugledu šole v širši skupnosti.

Priznanja se izrekajo za:

- večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem delu,
- doseganje vidnih rezultatov na tekmovanjih, prireditvah in srečanjih učencev na občinski, regijski in državni ravni,
- za izjemno prizadevno sodelovanje in doseganje rezultatov pri interesnih in drugih vzgojno–izobraževalnih dejavnostih šole.

Učenci, ki prejmejo priznanje, so lahko tudi nagrajeni. Vrsto nagrade za posameznega učenca določi ravnatelj v sodelovanju z razrednikom oziroma mentorjem. Praviloma so nagrade knjige ali pripomočki, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku ali drugih dejavnostih šole.

Ravnatelj lahko nagradi tudi skupino učencev in oddelčno skupnost.

4. OBLIKE SODELOVANJA S STARŠI

4.1. Individualne oblike dela s starši so:

- govorilne ure
- sprotno obveščanje staršev (po telefonu ali v pisni obliki)
- razgovori s svetovalno delavko
- razgovori z vodstvom šole

4.2. Skupinske oblike dela s starši so:

- roditeljski sestanki
- predavanja
- delavnice
- prireditve

4.3. Svet staršev

Za organizirano uresničevanje interesov staršev deluje na šoli Svet staršev.

5. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE VZGOJNEGA NAČRTA

Vzgojni načrt sprejme Svet šole po predhodni ravnateljevi pridobitvi mnenj učiteljskega zbora in Sveta staršev. Za realizacijo vzgojnega načrta so odgovorni učenci, zaposleni in zunanji obiskovalci. Letne evalvacije vzgojnega dela šole so podlaga za njegovo dograjevanje in spreminjanje.

Vzgojni načrt je bil obravnavan na pedagoški konferenci 11. 3. 2025, na seji Sveta Sveta staršev 13. 3. 2025 in sprejet na seji Sveta zavoda 13. 3. 2025. Uporabljati se prične 14. 3. 2025.

V. d. ravnateljice:
Jelka Kusterle, prof.